

משנה נדריים פרק ב

Mishnah Nedarim, chapter 2

(1) And these are permitted [i.e., are invalid oaths]: [The one who says:] “What I might eat of yours be as non-sacred produce,” [or] “as the flesh of a pig,” [or] “as the object of idolatrous worship,” [or] “as perforated hides” [of an animal whose heart had been cut out and sacrificed to idols], [or] “as *neveilot* and *treifot*,” [or] “as swarming things and reptiles,” [or] “as Aharon's dough, or as his *terumah*,” [in all these cases,] he is permitted [since the Torah states: “If a man **vows** a **vow** to the Lord” (Numbers 30:3), teaching, that one must vow by comparing to something subject to be prohibited by a vow — *davar hanadur*, and not by comparing to something which is inherently prohibited, e.g., this fruit is like a sacrifice to me, since he could change the status of something not a sacrifice, into one by designating it as a sacrifice, it is not considered inherently prohibited and his vow is therefore valid; however, in the case above, of the flesh of a pig, it is impossible for him to make flesh of a pig by designation (see Nedarim 14a and Rambam Nedarim 1:9)]. If a person says to his wife: “Behold, you are to me as my mother [i.e., forbidden],” he must be given an opening from another place [i.e., a reason for annulling the vow must be found on other grounds, even though a mother is not a *davar hanadur* and should not require an annulment as above, however, the Rabbis, required an annulment], so that he should not act frivolously in such matters. [If a person says:] “*Konam* if I sleep,” “[*Konam*] if I speak,” or “[*Konam*] if I walk” [i.e., I am forbidden by

רבנו עובדיה מברטנורא

א ואלו מותרין. חולין שאוכל לך. לסימן בעלמא נקטיה, כשם שחולין שאוכל לך אין צריך שאלה לחכם, כך כל הני דאמרינן במתניתין ברישא אין צריכין שאלת חכם: **כעורות לבובין.** היו נוקבים הבהמה מחיים כנגד הלב ומוציאין הלב ומקריבין אותו לעז, ותקרובת עז אסור בהנאה: **כחלת אהרן.** שהיה ראשון לכהנים. ולא היו דבר הנדור, שאין חלה ותרומה באין בנדר ונדבה: **הרי זה מותר.** דאמר קרא (במדבר ל) איש כי ידור נדר, עד שידור בדבר הנדור. וחסאת שאינו אוכל לך דאמרינן בפרק קמא דאסור ואף על פי שאינו דבר הנדור, הוי טעמא, דאפשר שיביא חסאת על ידי נדר, כגון שנדר בניזר ומתחייב להביא חסאת: **הרי את עלי כאמא.** אע”ג דלאו דבר הנדור הוא, חמור מכל הני דלעיל, דצריך התייר מדרבנן אם הוא עם הארץ, ופותחין לו פתח ממקום אחר, כלומר מבקשים לו פתח וטעם לחרטתו. ולא סגי בכדור תהית או לבך עלך. וכל זה שלא יקל ראשו ולא ירגיל לאסור אשתו עליו: **קונם שאיני ישן כו’.** הרי זה בכל יחל מדרבנן אבל מן התורה אין הנדר חל,

vow to sleep, etc.], or if a person says to his wife: “*Konam* if I cohabit with you,” [though these are only actions and not tangibles (see above 1:4) still] he is liable [by Rabbinic decree], for [the injunction;] “He shall not violate his word” (Numbers 30:3). [If he says, “I swear] an oath [contrasting the case above, which is a vow,] not to sleep, [for a set amount of time,]” or “talk,” or “walk,” he is forbidden [by Torah law to do so (but if he swore not to sleep indefinitely, something which is impossible, he receives lashes for taking an oath in vain and may sleep immediately)].

(2) [If he says: “This] *korban*, I will not eat of yours,” [or “This] *korban*, that which I eat of yours,” [or] “What I do not eat of yours should not be a *korban* to me,” [these have the meaning of; I swear on the life of the *korban* and are not valid formulas for vows, thus] he is permitted [to eat of the fellow's food]. [However, if he says: “I take] an oath [that] I will not eat of yours,” [or] “Oath, that I eat of yours” [i.e., “Oath, if I eat of yours,” in a circumstance where he obviously means he won't eat], [or “I take] no oath [that] I will not eat of yours,” [meaning the opposite,] he is forbidden [i.e., the oath is valid]. In these instances oaths [*shevuot*], are stricter than vows [— *nedarim*, since the previous Mishnah

רבנו עובדיה מברטנורא

נדריים אין חלים אלא על דבר שיש בו ממש: **קונם שאיני משמשך**. בגמרא מקשה, והא משועבד לה והיאך יכול להפקיע שעבודה בנדור והא הוי כאוסר פירות חבירו על חבירו. ומשני, כגון דאמר הנאת תשמישך עלי קונם, שאסר ההנאה עליו, ואין מאכילין לו לאדם דבר האסור לו: **שבועה שאיני ישן וכו'**. אסור מן התורה, דשבועות חלין בין על דבר שיש בו ממש בין על דבר שאין בו ממש. ואם נשבע שלא יישן שלשה ימים רצופין לילה ויום, לוקה ויישן מיד, מפני שנשבע על דבר שאי אפשר לקיימו: **ב קרבן לא אוכל לך כו'**. מותר, דהוי כנשבע בקרבן ונעשה כאומר בחיי הקרבן אם אוכל לך שום דבר: **שבועה שלא אוכל לך**. ולא אמרינן בחיי שבועה קאמר כדאמרינן בקרבן, דשבועה לית בה מששא ולא שייך לומר בה בחיי שבועה: **שבועה שאוכל לך**. זמנין דשבועה שאוכל לך דלא אכילנא משמע, כגון שהיה חבירו מסרב בו לאכול ואמר לא אכילנא לא אכילנא ושוב אמר שבועה שאוכל לך, דלא אכילנא משמע, והכי קאמר בשבועה יהא עלי אי אכילנא לך: **זה חומר בשבועות**. לא מצינן לאוקמה אשבועה שלא אוכל לך וכו', דמדקתני זה חומר משמע דנדר הוי אלא דאינו חמור כשבועה, וגבי קרבן לא אוכל לך תנן מותר דלא הוי נדר כלל. משום הכי

מדבר, שאיני מהלך, האומר (לאשתו), קונם שאיני משמשך, הרי זה בלא יחל דברו. שבועה שאיני ישן, שאיני מדבר, שאיני מהלך, אסור: **ב קרבן לא אוכל לך, קרבן שאוכל לך, לא קרבן לא אוכל לך, מותר. שבועה לא אוכל לך, שבועה שאוכל לך, לא שבועה לא אוכל לך, אסור זה חמור בשבועות**

stated that a vow, in these terms, is not binding], and there are [cases of] greater stringency in vows than in oaths. How so? If a person says: “*Konam* be the *sukkah* that I make,” or: “[*Konam*] the *lulav* that I take,” or: “[*Konam*] the *tefillin* that I put on”— [when expressed] as vows they are binding [because he prohibits the item, and not the actual commandment], but as oaths they are not binding, because a person cannot swear to transgress

מבנדריים. וחמור בנדריים מבשבוועות. כיצד, אמר, קונם סכה שאני עושה, לילב שאני נוטל, תפלין שאני מניח, בנדריים אסור, בשבוועות מתר, שאין נשבעין לעבור על המצות: ג יש נדר בתוך נדר, ואין שבועה בתוך שבועה. כיצד, אמר הריני נזיר אם אכל, הריני נזיר אם אכל, ואכל, חייב על כל אחת ואחת. שבועה שלא אכל, שבועה שלא אכל, ואכל, אינו חייב אלא אחת: ד סתם נדריים להחמיר, ופירושים להקל. כיצד, אמר הרי עלי כבשר מלית, כיון נסך, אם של

commandments [of the Torah].

(3) A vow within a vow is valid, but not an oath within an oath. How so? If a person declares: “Behold, I will be a *nazir* if I eat [this loaf],” “Behold, I will be a *nazir* if I eat [this loaf],” and then he eats [it], he is liable for each [vow, and he must observe two periods of *nezirut*, of thirty days each]. But if he says: “I swear that I will not eat [this loaf],” “I swear that I will not eat [this loaf],” and then he eats it, he is liable [for punishment] for only one [oath].

(4) Unspecified vows are interpreted strictly, but if [his intent was] specified [after the vow was made, it is interpreted], leniently. How so? If a person vows: “Behold, may this be for me as salted meat [i.e., the meat of a sacrifice which is salted before being offered on the altar],” or “[...] as wine of libation.” If he

רבנו עובדיה מברטנורא

צריך לאוקמה אדלעיל דתנינא קונם שאיני ישן שאיני מדבר הרי זה בבל יחל, ואוקימנא מדרבנן, דמדאורייתא אין הנדר חל אלא על דבר שיש בו ממש, וזה חומר בשבוועות מבנדריים, ששבועה חלה אפילו על דבר שאין בו ממש: תפילין שאני מניח. משום דאסר חפצא עליה, ואינו נראה כנודר לבטל את המצוה שהרי לא קיבל על עצמו, אלא אסר החפץ עליו, ואם יקיים המצוה הויא מצוה הבאה בעבירה ודמי למי שחייב לאכול מצה בלילי פסח ולא מצא אלא מצה של טבל או של הקדש, שאסור לאכלה. אבל כל לשון שבועה הוא אוסר את עצמו מלעשות הדבר וכיון שהוא מחוייב לעשות המצוה לאו כל כמיניה להפקיע עצמו מחיוב המצוה. ואם אמר הרי עלי קרבן אם אניח תפילין, חל הנדר וחייב להביא קרבן אם הניח תפילין חייב על כל אחת ואחת. ויהיה נזיר שלשים יום אם אמר הריני נזיר סתם ויביא קרבן נזיר ויחזור להיות נזיר כמספר הפעמים שאמר שיהיה נזיר. ובשבועה אינו חייב אלא אחת, שאינו לוקה אלא מלקות אחת. אבל אם נשאל על השבועה הראשונה, חלה השבועה השנייה. וכן אם נשאל על השנייה, חלה השלישית. ואסור לאכול עד שיתרו כולם, מדלא תנן הרי זו שבועה אחת, אלא אינו חייב אלא אחת: ד ופירושם להקל. אע”ג דכשפירש דבריו

[specified that his intent was that it be] vowed to Heaven, he is forbidden [i.e., the vow is valid]; to idolatry, he is permitted [the vow is invalid], but if it was unspecified [i.e., he says; I meant as the Rabbis will interpret it], he is forbidden. [If a person vows:] “Behold, may this be for me as *herem*”; if [he says he intended it] as a *herem* to Heaven, he is forbidden; if,

as a *herem* to the priests, he is permitted. [The reason being that, which was dedicated to Heaven, i.e., to the Temple, could never be used for non-sacred purposes; while that which was dedicated to the priests could be used after they had taken possession of it. A *herem* to the priests is therefore permitted, and such a vow has no validity]. If it is unspecified, he is forbidden. [If he said:] “Behold, may this be for me as tithes”; if he vowed, “as cattle tithes,” he is forbidden; if [he vowed] “as grain tithes,” he is permitted; if unspecified, he is forbidden. [Cattle tithes had to be formally designated, and are therefore regarded, as a *davar hanadur* — items vowed, and his vow is valid; grain tithes belonged automatically to the Levite, even if not designated, and therefore, it is not regarded as vowing by comparison with something subject to a vow, see above Mishnah 1]. If unspecified, he is forbidden. [If he said:] “Behold, may this be for me as *terumah*.” if he [explains that he] vowed, “as the *terumah* [fund] of the Temple Chamber,” he is forbidden; if [he vowed] “as the *terumah* of the threshing-floor” [i.e., of grain,] he is permitted [the *terumah* of the Temple treasury had to be formally designated, therefore, he vowed with the subject of a vow, while that of grain was regarded as Divinely designated, and accordingly, automatically forbidden]; if unspecified, he is forbidden; the opinion of Rabbi Meir. Rabbi Yehudah says: An unspecified reference to *terumah* in Judea is

רבנו עובדיה מברטנורא

אולינן בתר פירושו, כי סתם ולא פירש אזלינן להחמיר, דסתם נודר דעתו לאסור: **כבשר מליח**. היינו קרבן, דכתב (ויקרא ב) על כל קרבנך תקריב מלח: **כחרם של כהנים מותר**. אע”ג דחרמי כהנים מועלים בהם עד שיבואו לידי כהנים והוי דבר הנדור, מ”מ סתם חרמי כהנים משמע שכבר באו ליד כהן: **אם כמעשר בהמה אסור**. דהוי דבר הנדור, שצריך להקדישו, ואין מעשר בהמה אוסר הידי

שמים נדר, אסור. אם של עבודה זרה נדר, מותר. ואם סתם, אסור. הרי עלי כחרם, אם כחרם של שמים, אסור. ואם כחרם של כהנים, מותר. ואם סתם, אסור. הרי עלי כמעשר, אם כמעשר בהמה נדר, אסור. ואם של גרן, מותר. ואם סתם, אסור. הרי עלי כתרומה, אם כתרומת הלשכה נדר, אסור. ואם של גרן, מותר. ואם סתם, אסור, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, סתם תרומה

binding, but not in the Galil, because the Galileans are not familiar with the *terumah* [fund] of the Temple Chamber [being unfamiliar with Temple procedure, when they spoke of *terumah* without further qualification, they meant *terumah* of grain]. Unspecified *haramim* in Judea are not binding, but in Galil they are, because the Galileans are unfamiliar with priestly *haramim* [for most of the priests lived in Judea; thus, they certainly referred to Heavenly *haramim* which is a *davar hanadur*].

(5) If a person vows by a *herem* [i.e., “May this be *herem* for me”], and then says: “I vowed only by a fishing net [also a *herem*; i.e., I did not vow at all];” [if he vows] by *korban*, and then says: “I vowed only by royal gifts [*korban* meaning an offering, thus applying also to gifts or tribute to the king];” [if he says:] “Behold, *atzmi* [I myself] be a *korban* [implying that he had dedicated himself to the Lord and required redemption],” and then says: “I vowed only by the bone [*etzem*] which is in my house”; [If one says:] “*Konam* be any benefit my wife has of me,” and then states: “I spoke only of my first wife, whom I have divorced” — for any of these [vows] one does not need to seek annulment [because they are invalid]. But if a request for annulment is made, they are punished and treated strictly; the opinion of Rabbi Meir. But the Sages say: They are given an opening [for regret] on other grounds [the claim that they had given an unusual meaning to their words is not a valid claim]. And they are

רבנו עובדיה מברטנורא

כמו שמעשה דגן אוסר הגורן: שאין אנשי גליל מכירין תרומת הלשכה. לפי שהיו רחוקים מירושלים: שאין אנשי גליל מכירין חרמי בהנים. וכל מה שהיו מחרימין היו מפרישין לברק הבית והלכה כרבי יהודה: ה' בחרמו של ים. לשון מצודה, כמו אשר היא מצודים וחרמים (קהלת ז): הרי עצמי קרבן. אסר עצמו כקרבן על חבירו: אין נשאלים עליהם. אין צריכין שאלת חכם, שאינן חלים: ואם נשאלין. ואם עם הארץ הוא זה שנדר כהאי גוונא ובא לישאל על נדרו, אין פותחין לו פתח לחרטה ואין מתיירין לו. ואם עבר על נדרו זה מנדין אותו: פותחין לו פתח ממקום

ביהודה אסורה, בגליל מתרת, שאין אנשי גליל מכירין את תרומת הלשכה. סתם חרמים ביהודה מתירין, ובגליל אסורין, שאין אנשי גליל מכירין את חרמי הכהנים: ה' נדר בחרם ואמר, לא נדרתי אלא בחרמו של ים. בקרבן, ואמר, לא נדרתי אלא בקרבנות של מלכים. הרי עצמי קרבן, ואמר, לא נדרתי אלא בעצם שהנחת לי להיות נודר בו. קונם אשתי נהנית לי, ואמר לא נדרתי אלא באשתי הראשונה שגרשתי, על כלן אין נשאלין להן. ואם נשאלו, עונשין אותן ומחמירין עליהן, דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים, פותחין להם פתח ממקום אחר,

admonished, so that they will not treat vows lightly. וּמְלַמְּדִים אוֹתָן כְּדֵי שֶׁלֹּא יִנְהָגוּ קְלוֹת רֵאשׁ בְּנִדְרִים:

רבנו עובדיה מברטנורא

אחר. מראים לו שהדבר קיים ופותרין לו פתח מטעם אחר ומתירין לו נדרו. אבל לא עונשין ולא מחמירין. וכן הלכה:

eMishnah.com